

WOLF EN NATUUR

Kunnen we in Nederland met de wolf samenleven, of is dat eigenlijk te riskant?

Foto Marcel van den Bergh / VK
Zoeken naar wolvensporen.

We zullen in Nederland moeten leren leven met de aanwezigheid van de wolf. Maar dat vraagt om aanpassingen en offers, betoogt **Siebrén Buist**.

Siebrén Buist is jurist, gespecialiseerd in natuur en milieu.

Het is goed ons te realiseren dat er jaarlijks ook de nodige incidenten zijn waarbij honden mensen bijten

Na een tweetal incidenten met een wolf vaardigde de gemeente Leusden deze zomer een noodbevel uit om het kerngebied op landgoed Den Treek af te sluiten, om erger te voorkomen. Inmiddels is het landgoed weer 'vrijgegeven' voor mens en dier.

Buiten het landgoed Den Treek liep mogelijk dezelfde wolf in een nabijgelegen gebied een kind omver. De provincie Utrecht bracht daarop een advies uit om de omgeving niet te betreden met jonge kinderen en honden.

Om de wolf en de angst voor het dier in perspectief te plaatsen is het goed dat we ons realiseren dat er jaarlijks de nodige bijtincidenten zijn waarbij mensen worden gebeten door een hond. Ook tussen honden onderling zijn de nodige slachtoffers. Het aantal incidenten met wolven is beperkt en de fysieke schade gering, maar het effect daarvan is politiek en publicitair enorm.

Ondernemers in en rondom het gebied zitten met schade, hun omzet is gedaald doordat er geen of minder bezoekers waren. Schade is er ook voor ruiters en mountainbikers niet meer mogen komen maar wel hebben betaald voor het gebruik van het terrein.

De vraag is of het gedrag van de wolf in dit Utrechtse verhaal een vergunning rechtvaardigt. Wat is dan wel mogelijk? Omdat de wolf een beschermde EU-status heeft, kan die niet worden verjaagd of afgeschoten. En dat zal op korte termijn ook niet veranderen. Ook als de beschermde status wordt verlaagd, zullen er eisen blijven bestaan aan wat er minimaal gedaan moet worden ten behoeve van de wolf en zijn zelfgekozen leefgebied. Tot nu toe is daar geen enkele sprake van, overheden zijn reactief en bestuurders huilen, bij wijze van spreken, mee met de wolven in het bos.

De wolf (of wolvenfamilie) die leeft op het landgoed en de Utrechtse Heuvelrug heeft, nu de mensen grotendeels weg zijn (het zomerseizoen is voorbij), meer rust. Een op-

Het debat over de wolf is zo gepolariseerd, dat de feiten ondersneeuwen. De voorlichting stoelt op oud onderzoek, stelt **Elian Hattinga van 't Sant**.

Veel van het wetenschappelijke onderzoek waarop de ecologen en wolvenexperts zich momenteel baseren, stamt uit een andere tijd en een andere context. Hierdoor kan men zich afvragen hoe kloppend de voorlichting over de wolf van overheidswege is. Zo wordt steeds gesteld dat wolven 'van nature' bang zijn voor mensen.

Zulke uitspraken zijn vooral gebaseerd op Amerikaans onderzoek, waar premiejagers de wolf meer dan honderd jaar vervolgden, waardoor wolven extreem vermijdingsgedrag gingen vertonen. Een gevolg was dat wolvenonderzoekers de dieren nauwelijks te zien kregen en het moesten doen met sporenonderzoek en observaties vanuit vliegtuigjes. Ervaringen in landen waar zij niet meer bejaagd worden, suggereren dat wolven 'van nature' helemaal niet zo schuw zijn. Ook voor tal van Nederlandse wolven lijkt dat te gelden. Op cijfers die moeten aantonen dat wolven nauwelijks een gevaar vormen voor mensen valt eveneens af te dingen.

Het aantal wolven dat mensen aanvalt of doodt is volgens experts verwaarloosbaar klein. Maar dat zegt weinig. Het aantal wolven in de VS en Europa neemt pas de laatste twintig jaar gestaag toe, nadat ze vrijwel uitgeroeid waren. Bovendien is de kans om een wolf tegen te komen in de meeste landen extreem klein: wolven leven daar vooral in dunbevolkt, onherbergzaam gebied.

Nederland is een van de dichtstbevolkte landen, maar 10 procent van het grondgebied is bos. Hier geen wildernis waar alleen een goed voorbereide, en vaak gewapende, enkeling zich in waagt. Onze natuur is meer een achtertuin, waar jong en oud onbekommerd wandelt, jogt, fietst of de hond uitlaat. De generalisatie in de voorlichting dat wolven niet gevaarlijk zijn voor mensen wekt ten onrechte de indruk dat wolven 'niets doen' of zelfs vriendelijk zijn. Wolven beschouwen mensen en kinderen wel

Elian Hattinga van 't Sant is wetenschaps-historicus.

Wolven beschouwen mensen en kinderen wel degelijk als etenswaar, zo blijkt uit recent onderzoek

